

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО
Факультет права, публічного управління і менеджменту
Кафедра публічного управління та менеджменту

М. В. Дзевелюк

ТРУДОВЕ ПРАВО: МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО
ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності 073
Менеджмент, ДЗ Менеджмент (денна та заочна форми навчання)

Вінниця- 2025

УДК 349.2(072)
Д43

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри публічного управління та менеджменту (протокол № 03 від 05 листопада 2025 р.)

Рекомендовано до видання Вченою радою факультету права, публічного управління та адміністрування (протокол № 05 від 17 грудня 2025 р.)

Автор:

Дзевелюк М.В. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри публічного управління та менеджменту Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Рецензенти:

Мельничук О.Ф. – д.ю.н., професор, завідувач кафедри публічно-правових дисциплін Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Ж.В. Грушко – кандидат юридичних наук, доцент кафедри права Вінницького торговельно-економічного інституту державного торговельно-економічного університету.

Дзевелюк М.В. Трудове право: методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни. Вінниця : ВДПУ, 2025. 42 с.

Методичні рекомендації укладено відповідно до Освітньо-професійної програми та навчального плану підготовки фахівців освітнього рівня «бакалавр» за спеціальністю 073 Менеджмент, D3 Менеджмент.

Зазначені методичні рекомендації розраховані на студентів денної та заочної форм навчання, а також можуть бути використані науково-педагогічними працівниками під час організації та проведення навчальних занять, самостійної роботи студентів і підсумкового контролю.

© Дзевелюк М.В.,

© Вінницький державний педагогічний
університет імені Михайла

Коцюбинського, 2025

ЗМІСТ

1. Вступ	5
2. Завдання навчальної дисципліни щодо формування компетентностей	6
3. Очікувані результати навчання	7
4. Програма навчальної дисципліни загальний перелік тем, що підлягають вивченню	8
5. Лекційний курс	9
6. Практичні заняття	17
7. Питання до заліку	25
8. Критерії та методи оцінювання	27
9. Рекомендована література	32
9.1. Нормативно-правові акти	32
9.2. Основна література	34
9.3. Додаткова література	34
11. Інформаційні ресурси	40
12. Інтернет-ресурси для проходження інтерактивного навчання	40
12.1. Національні онлайн ресурси	41
12.2. Міжнародні онлайн ресурси	41
13. Дотримання вимог академічної доброчесності	42

1. ВСТУП

Навчальна дисципліна «Трудове право» є обов'язковим освітнім компонентом професійної підготовки студентів спеціальності: 073 Менеджмент, D3 Менеджмент.

Метою викладання навчальної дисципліни «Трудове право» є формування у майбутніх фахівців цілісної та логічно-послідовної системи теоретичних знань про основні поняття трудового права України, роз'яснення найважливіших положень нормативно-правових актів, які регулюють трудові й тісно пов'язаних з ними суспільні відносини, вироблення вміння складання документів у сфері застосування найманої праці, а також підготовка висококваліфікованих спеціалістів, які володіють компетентностями з трудового права.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Трудове право» є: засвоєння знань з основ та концепцій трудового права, формування навичок роботи з основними поняттями та категоріями, а також роботи з нормативно-правовими актами, формування високого рівня професійної правосвідомості та правової культури, формування вміння застосовувати набуті теоретичні знання при вирішенні практичних питань в професійній діяльності.

Зв'язок з іншими дисциплінами. Навчальна дисципліна «Трудове право» пов'язана з іншими навчальними дисциплінами, наприклад: «Теорія держави і права», «Адміністративне право України», «Адміністративний менеджмент», «Господарське право».

Методи, методики та технології. Навчальна дисципліна «Трудове право» використовує як класичні, так і сучасні методи, методологічні прийоми та принципи пізнання правових явищ; загальнонаукові і спеціальні методики правової оцінки діяльності індивідів і соціальних груп, ідентифікації правової проблеми та її вирішення на основі принципів права; інформаційно-комунікаційні технології.

Мета методичних рекомендацій - закріплення та перевірка компетентностей майбутніх фахівців в галузі знань 07 Управління та адміністрування, Д Бізнес, адміністрування та право, сформованих у результаті вивчення курсу «Трудове право».

Структура навчальної дисципліни включає теми: історія становлення, поняття, особливості та місце трудового права у системі права України; джерела трудового права; трудові правовідносини та їх суб'єкти; правове регулювання зайнятості та працевлаштування; трудовий договір, його укладання, зміна та припинення; правове регулювання робочого часу та часу відпочинку; оплата праці та її нормування; дисципліна праці та дисциплінарна відповідальність працівників, матеріальна відповідальність сторін трудового договору; індивідуальні та колективні трудові спори; правові основи соціального діалогу в сфері праці; колективні трудові спори та порядок їх вирішення.

2. ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЩОДО ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Компетентності. В результаті вивчення навчальної дисципліни «Трудове право» здобувачі вищої освіти, які навчаються на факультеті права, публічного управління і менеджменту, мають набути компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної програми за спеціальністю **073**

Менеджмент, Д3 Менеджмент:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння

історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь яких інших проявів недоброчесності.

Фахові компетентності (ФК):

ФК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

ФК 9. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.

ФК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

ФК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

ФК 13. Розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ (ПРН):

За спеціальністю 073 Менеджмент, D3 менеджмент:

ПРН1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ПРН2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства.

ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

ПРН 17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗАГАЛЬНИЙ ПЕРЕЛІК ТЕМ, ЩО ПІДЛЯГАЮТЬ ВИВЧЕННЮ

№п/п	Назва теми
1	Історія становлення, поняття, особливості та місце трудового права у системі права України
2	Джерела трудового права
3	Трудові правовідносини та їх суб'єкти
4	Правове регулювання зайнятості та працевлаштування
5	Трудовий договір, його укладання, зміна та припинення
6	Правове регулювання робочого часу та часу відпочинку
7	Оплата праці та її нормування
8	Дисципліна праці та дисциплінарна відповідальність працівників. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору
9	Індивідуальні та колективні трудові спори
10	Правові основи соціального діалогу в сфері праці
11	Колективні трудові спори та порядок їх вирішення

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

Тема 1. Історія становлення, поняття, особливості та місце трудового права у системі права України

Ідейно-історичні передумови становлення трудового права.

Предмет трудового права: індивідуальні та колективні трудові відносини.

Поняття та особливості методу трудового права.

Сфера дії норм трудового права.

Система трудового права, її структура. Система трудового законодавства.

Мета вивчення

Сформувати у студентів цілісне уявлення про трудове право як самостійну галузь права, його предмет, метод, сферу дії, місце у системі права України, а також про систему трудового права і трудового законодавства.

Результати вивчення теми

Після вивчення теми здобувач вищої освіти зможе:

1. знати поняття, предмет і метод трудового права;
2. розуміти особливості індивідуальних і колективних трудових відносин;
3. визначати сферу дії норм трудового права;
4. характеризувати систему трудового права та систему трудового законодавства України;
5. аналізувати місце трудового права у системі національного права.

Тема 2. Джерела трудового права

Поняття, види, особливості джерел трудового права. Загальне та спеціальне трудове законодавство. Єдність і диференціація правового регулювання трудових відносин.

Конституція України як основне джерело трудового права.

Міжнародні договори, ратифіковані Україною, як джерела трудового права.

Кодекс законів про працю України: загальна характеристика.

Проект Трудового кодексу України.

Закони та підзаконні акти як джерела трудового права України.

Акти соціального діалогу у сфері праці: колективні угоди і колективні договори.

Локальні нормативно-правові акти: поняття, види, особливості.

Судова практика як джерело трудового права.

Мета вивчення

Ознайомити студентів із системою джерел трудового права України, їх видами, ієрархією, особливостями застосування та роллю судової практики й актів соціального діалогу у правовому регулюванні трудових відносин.

Результати вивчення теми

Після вивчення теми здобувач вищої освіти зможе:

1. знати поняття та види джерел трудового права;
2. розрізняти загальне і спеціальне трудове законодавство;
3. характеризувати Конституцію України, КЗпП України та міжнародні договори як джерела трудового права;
4. розуміти значення колективних договорів і локальних нормативних актів;
5. аналізувати роль судової практики у регулюванні трудових відносин.

Тема 3. Трудові правовідносини та їх суб'єкти

Поняття, види та ознаки індивідуальних трудових правовідносин.

Структура індивідуальних трудових правовідносин. Підстави виникнення, зміни та припинення індивідуальних трудових правовідносин.

Правовий статус суб'єктів індивідуальних трудових правовідносин.

Трудова правосуб'єктність працівника: виникнення, зміст і припинення, випадки обмеження.

Роботодавець як суб'єкт індивідуальних трудових правовідносин. Ознаки трудової правосуб'єктності роботодавця.

Поняття, види та особливості колективних трудових правовідносин, їх співвідношення з індивідуальними трудовими правовідносинами.

Мета вивчення

Сформувати знання про поняття, види, структуру трудових правовідносин, правовий статус їх суб'єктів та особливості індивідуальних і колективних трудових правовідносин.

Результати вивчення теми

Після вивчення теми здобувач вищої освіти зможе:

1. знати поняття, ознаки та види трудових правовідносин;
2. розуміти підстави виникнення, зміни та припинення трудових правовідносин;
3. характеризувати трудову правосуб'єктність працівника та роботодавця;
4. визначати особливості колективних трудових правовідносин;
5. аналізувати співвідношення індивідуальних і колективних трудових правовідносин.

Тема 4. Правове регулювання зайнятості та працевлаштування

Поняття зайнятості та категорії зайнятого населення.

Державні гарантії (загальні та додаткові) у сфері зайнятості населення.

Державна служба зайнятості: структура та основні завдання.

Порядок реєстрації, перереєстрації безробітних та ведення обліку осіб, які шукають роботу.

Правовий статус безробітного. Поняття підходящої роботи.

Мета вивчення

Ознайомити студентів із правовими засадами зайнятості населення, державною політикою у сфері працевлаштування та правовим статусом безробітних.

Результати вивчення теми

Після вивчення теми здобувач вищої освіти зможе:

1. знати поняття зайнятості та категорії зайнятого населення;
2. розуміти систему державних гарантій у сфері зайнятості;
3. характеризувати повноваження Державної служби зайнятості;
4. знати порядок реєстрації безробітних;
5. визначати правовий статус безробітного та поняття підходящої роботи.

Тема 5. Трудовий договір, його укладання, зміна умов та припинення

Поняття та значення трудового договору. Відмінності трудового договору від суміжних цивільно-правових договорів (підряду, надання послуг).

Сторони трудового договору. Зміст та форма трудового договору. Види трудових договорів.

Трудовий договір в умовах спрощеного регулювання трудових відносин.

Загальний порядок укладення трудового договору.

Особливості укладення окремих видів трудових договорів: контракт як особлива форма трудового договору; трудовий договір з нефіксованим робочим часом; трудовий договір про роботу за сумісництвом; трудовий договір про надомну роботу; трудовий договір про дистанційну роботу.

Юридичні гарантії при укладенні трудового договору.

Поняття та види переведень на іншу роботу. Порядок переведення на іншу роботу. Переміщення на інше робоче місце та його відмінності від переведення.

Зміна істотних умов праці.

Відсторонення працівника від роботи.

Атестація працівників: поняття, порядок проведення, результати.

Підстави припинення трудового договору, передбачені ст. 36 КЗпП України.

Розірвання трудового договору з ініціативи працівника (ст. ст. 38, 39 КЗпП України).

Розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця (ст. ст. 40, 41 КЗпП України).

Додаткові підстави припинення трудового договору.

Порядок звільнення і проведення розрахунку. Вихідна допомога.

Мета вивчення

Сформувати ґрунтовні знання щодо правового регулювання трудового договору, порядку його укладення, зміни та припинення, а також гарантій прав працівників і роботодавців.

Результати вивчення теми

Після вивчення теми здобувач вищої освіти зможе:

1. знати поняття, зміст і види трудового договору;
2. відрізнити трудовий договір від цивільно-правових договорів;
3. орієнтуватися в особливостях укладення окремих видів трудових договорів;
4. розуміти порядок переведення, переміщення та зміни істотних умов праці;
5. знати підстави і порядок припинення трудового договору;
6. аналізувати гарантії при звільненні та порядок проведення розрахунку.

Тема 6. Правове регулювання робочого часу та часу відпочинку

Поняття та правове регулювання робочого часу.

Види робочого часу. Відмінності скороченого робочого часу від неповного робочого часу.

Тривалість робочого дня.

Особливості використання праці працівників у нічний час, вихідні, святкові та неробочі дні.

Надурочні роботи і порядок залучення до них.

Режим та облік робочого часу і порядок їх встановлення.

Надомна робота та дистанційна робота.

Поняття та правове регулювання часу відпочинку.

Види часу відпочинку.

Поняття та види відпусток.

Мета вивчення

Ознайомити студентів із правовими нормами, що регулюють робочий час і час відпочинку, та сформувати навички їх практичного застосування.

Результати вивчення теми

Після вивчення теми здобувач вищої освіти зможе:

1. знати поняття і види робочого часу;
2. розрізняти скорочений і неповний робочий час;
3. розуміти порядок залучення до нічних, надурочних і святкових робіт;
4. характеризувати режими робочого часу;
5. знати види часу відпочинку та відпусток;
6. аналізувати правове регулювання дистанційної та надомної роботи.

Тема 7. Оплата праці та її нормування

Поняття та структура заробітної плати, її відмінності від ви- нагород за цивільно-правовими договорами.

Сфери регулювання оплати праці.

Форми, строки, періодичність і місце виплати заробітної плати.

Системи оплати праці: поняття та види.

Тарифна система оплати праці та її елементи.

Погодинна, відрядна або інші системи оплати праці, їх різновиди.

Надбавки і доплати.

Оплата праці при відхиленнях від встановлених нормальних умов праці.

Гарантійні та компенсаційні виплати.

Мета вивчення

Сформувати знання про правові засади оплати праці, системи та форми заробітної плати, а також гарантійні й компенсаційні виплати.

Результати вивчення теми

Після вивчення теми здобувач вищої освіти зможе:

1. знати поняття і структуру заробітної плати;
2. розрізняти оплату праці та винагороди за цивільно-правовими договорами;
3. характеризувати форми і системи оплати праці;
4. розуміти зміст тарифної системи;
5. знати види надбавок, доплат, гарантійних і компенсаційних виплат;
6. аналізувати оплату праці в умовах відхилення від нормальних умов праці.

Тема 8. Дисципліна праці та дисциплінарна відповідальність працівників. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору

Поняття, значення та правове регулювання дисципліни праці.

Методи забезпечення дисципліни праці.

Внутрішній трудовий розпорядок: поняття та правове регулювання.

Заохочення: поняття, підстави, види, порядок застосування.

Дисциплінарна відповідальність працівників: поняття, підстави, види.

Матеріальна відповідальність сторін трудового договору: поняття, ознаки, відмінності від цивільно-правової відповідальності.

Підстава та умови матеріальної відповідальності працівників.

Види матеріальної відповідальності працівників.

Визначення розміру шкоди, яка підлягає відшкодуванню працівником.

Порядок відшкодування шкоди, заподіяної працівником.

Підстави та умови матеріальної відповідальності роботодавця за шкоду, заподіяну працівникові.

Випадки матеріальної відповідальності роботодавця за шкоду, заподіяну працівникові.

Мета вивчення

Ознайомити студентів із правовими механізмами забезпечення дисципліни праці та матеріальної відповідальності працівника і роботодавця.

Результати вивчення теми

Після вивчення теми здобувач вищої освіти зможе:

1. знати поняття і значення дисципліни праці;
2. розуміти методи її забезпечення;
3. характеризувати внутрішній трудовий розпорядок;
4. знати види заохочень і дисциплінарних стягнень;
5. розуміти підстави і види матеріальної відповідальності працівників;
6. аналізувати випадки матеріальної відповідальності роботодавця.

Тема 9. Індивідуальні трудові спори

Поняття, види і причини виникнення трудових спорів. Органи, що розглядають трудові спори.

Поняття, види підвідомчості індивідуальних трудових спорів. Комісії по трудових спорах (КТС), їх організація і компетенція. Порядок і строки розгляду індивідуальних трудових спорів у КТС.

Розгляд індивідуальних трудових спорів у суді. Трудові спори, що безпосередньо розглядаються судом.

Вирішення індивідуальних спорів шляхом медіації.

Строки звернення до суду за вирішенням трудових спорів. Врегулювання трудових спорів шляхом медіації. Спеціалізована трудова юстиція: досвід зарубіжних країн.

Мета вивчення

Сформувати знання про порядок вирішення індивідуальних трудових спорів, компетенцію відповідних органів та альтернативні способи їх врегулювання.

Результати вивчення теми

Після вивчення теми здобувач вищої освіти зможе:

1. знати поняття та види індивідуальних трудових спорів;
2. розуміти підвідомчість трудових спорів;
3. характеризувати діяльність КТС;
4. знати порядок судового розгляду трудових спорів;
5. орієнтуватися у строках звернення до суду;
6. аналізувати можливості медіації у трудових спорах.

Тема 10. Правові основи соціального діалогу в сфері праці

Становлення і розвиток соціального діалогу у сфері праці в Україні.

Законодавство України про соціальний діалог.

Поняття соціального діалогу у сфері праці.

Основні принципи соціального діалогу у сфері праці.

Рівні та сторони соціального діалогу у сфері праці.

Організаційно-правові форми соціального діалогу у сфері праці.

Формування і функціонування органів соціального діалогу у сфері праці.

Мета вивчення

Ознайомити студентів із правовими засадами соціального діалогу у сфері праці та механізмами його реалізації в Україні.

Результати вивчення теми

Після вивчення теми здобувач вищої освіти зможе:

1. знати поняття і принципи соціального діалогу;
2. розуміти законодавчі основи соціального діалогу в Україні;
3. характеризувати сторони та рівні соціального діалогу;
4. аналізувати організаційно-правові форми соціального діалогу;
5. оцінювати роль органів соціального діалогу у регулюванні трудових відносин.

Тема 11. Колективні трудові спори та порядок їх вирішення

Поняття, види, причини виникнення колективних трудових спорів (конфліктів).

Примирно-посередницька процедура вирішення колективних трудових спорів (конфліктів): поняття та етапи. Медіація.

Примирна комісія: порядок утворення та повноваження. Порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів) примирною комісією, за участю незалежного посередника.

Трудовий арбітраж: порядок утворення та повноваження. Вирішення колективного трудового спору (конфлікту) трудовим арбітражем.

Участь Національної служби посередництва і примирення у вирішенні колективних трудових спорів (конфліктів).

Страйк як крайній засіб вирішення колективного трудового спору (конфлікту).

Мета вивчення

Сформувати знання про правові механізми виникнення та вирішення колективних трудових спорів (конфліктів), включаючи примирні процедури та страйк.

Результати вивчення теми

Після вивчення теми здобувач вищої освіти зможе:

1. знати поняття, види та причини колективних трудових спорів;
2. розуміти етапи примирно-посередницьких процедур;
3. характеризувати повноваження примирної комісії та трудового арбітражу;
4. знати роль Національної служби посередництва і примирення;
5. аналізувати правові підстави та порядок проведення страйку.

6. ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Тема 1. Історія становлення, поняття, особливості та місце трудового права у системі права України.

1. Ідейно-історичні передумови становлення трудового права.
2. Предмет трудового права: індивідуальні та колективні трудові відносини.
3. Поняття та особливості методу трудового права.
4. Сфера дії норм трудового права.
5. Система трудового права, її структура. Система трудового законодавства.

Контрольні запитання

для перевірки досягнення результатів навчання

1. Що є предметом трудового права та які відносини воно регулює?
2. У чому полягають відмінності між індивідуальними та колективними трудовими відносинами?
3. Дайте визначення методу трудового права та розкрийте його основні особливості.
4. Охарактеризуйте систему трудового права та її основні елементи.
5. У чому полягає відмінність між системою трудового права та системою трудового законодавства?
6. Яке місце трудове право посідає у системі права України?

Тема 2. Джерела трудового права.

1. Поняття, види, особливості джерел трудового права. Загальне та спеціальне трудове законодавство. Єдність і диференціація правового регулювання трудових відносин.
2. Конституція України як основне джерело трудового права.
3. Міжнародні договори, ратифіковані Україною, як джерела
4. трудового права.
5. Кодекс законів про працю України: загальна характеристика.
6. Проект Трудового кодексу України.
7. Закони та підзаконні акти як джерела трудового права України.
8. Акти соціального діалогу у сфері праці: колективні угоди і колективні договори.
9. Локальні нормативно-правові акти: поняття, види, особливості.
10. Судова практика як джерело трудового права.

Контрольні запитання

для перевірки досягнення результатів навчання

1. У чому полягають особливості загального та спеціального трудового законодавства?
2. Як проявляється єдність і диференціація правового регулювання трудових відносин?
3. Яке значення має Конституція України як джерело трудового права?
4. Яку роль відіграють міжнародні договори, ратифіковані Україною, у регулюванні трудових відносин?
5. Дайте загальну характеристику Кодексу законів про працю України.
6. Які основні положення та проблеми проєкту Трудового кодексу України?
7. Яке місце законів і підзаконних актів у системі джерел трудового права?
8. Що таке акти соціального діалогу та яке їх значення?
9. Які ви знаєте локальні нормативно-правових акти?
10. Чи може судова практика визнаватися джерелом трудового права? Обґрунтуйте відповідь.

Тема 3. Трудові правовідносини та їх суб'єкти.

1. Поняття, види та ознаки індивідуальних трудових правовідносин.
2. Структура індивідуальних трудових правовідносин. Підстави виникнення, зміни та припинення індивідуальних трудових правовідносин.
3. Правовий статус суб'єктів індивідуальних трудових правовідносин.
4. Трудова правосуб'єктність працівника: виникнення, зміст і припинення, випадки обмеження.
5. Роботодавець як суб'єкт індивідуальних трудових правовідносин. Ознаки трудової правосуб'єктності роботодавця.
6. Поняття, види та особливості колективних трудових правовідносин, їх співвідношення з індивідуальними трудовими правовідносинами.

Контрольні запитання

для перевірки досягнення результатів навчання

1. Які види індивідуальних трудових правовідносин існують?
2. Охарактеризуйте структуру індивідуальних трудових правовідносин.

3. Які підстави виникнення, зміни та припинення трудових правовідносин?
4. У чому полягає правовий статус працівника як суб'єкта трудових правовідносин?
5. Розкрийте поняття та зміст трудової правосуб'єктності працівника.
6. У яких випадках можливе обмеження трудової правосуб'єктності працівника?
7. Хто може бути роботодавцем і які ознаки його трудової правосуб'єктності?
8. Поняття та особливості колективних трудових правовідносин.
9. У чому полягає співвідношення індивідуальних і колективних трудових правовідносин?

Тема 4. Правове регулювання зайнятості та працевлаштування

1. Поняття зайнятості та категорії зайнятого населення.
2. Державні гарантії (загальні та додаткові) у сфері зайнятості населення.
3. Державна служба зайнятості: структура та основні завдання.
4. Порядок реєстрації, перереєстрації безробітних та ведення обліку осіб, які шукають роботу.
5. Правовий статус безробітного. Поняття підходящої роботи.

Контрольні запитання

для перевірки досягнення результатів навчання

1. Дайте визначення поняття «зайнятість» та назвіть категорії зайнятого населення.
2. Які державні гарантії у сфері зайнятості передбачені законодавством України?
3. Які завдання та структура Державної служби зайнятості?
4. Який порядок реєстрації та перереєстрації безробітних?
5. Який правовий статус безробітного?
6. Що розуміється під підходящою роботою?
7. Які права та обов'язки мають особи, зареєстровані як безробітні?

Тема 5. Трудовий договір, його укладання, зміна та припинення

1. Поняття та значення трудового договору. Відмінності трудового договору від суміжних цивільно-правових договорів (підряду, надання послуг).
2. Сторони трудового договору. Зміст та форма трудового договору. Види трудових договорів.
3. Трудовий договір в умовах спрощеного регулювання трудових відносин.

4. Загальний порядок укладення трудового договору.
5. Особливості укладення окремих видів трудових договорів: контракт як особлива форма трудового договору; трудовий договір з нефіксованим робочим часом; трудовий договір про роботу за сумісництвом; трудовий договір про надомну роботу; трудовий договір про дистанційну роботу.
6. Юридичні гарантії при укладенні трудового договору.
7. Поняття та види переведень на іншу роботу. Порядок переведення на іншу роботу. Переміщення на інше робоче місце та його відмінності від переведення.
8. Зміна істотних умов праці.
9. Відсторонення працівника від роботи.
10. Атестація працівників: поняття, порядок проведення, результати.
11. Підстави припинення трудового договору, передбачені ст. 36 КЗпП України.
12. Розірвання трудового договору з ініціативи працівника (ст. ст. 38, 39 КЗпП України).
13. Розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця (ст. ст. 40, 41 КЗпП України).
14. Додаткові підстави припинення трудового договору.
15. Порядок звільнення і проведення розрахунку. Вихідна допомога.

Контрольні запитання

для перевірки досягнення результатів навчання

1. У чому полягають відмінності трудового договору від цивільно-правових договорів?
2. Хто є сторонами трудового договору?
3. Який зміст і форма трудового договору?
4. У чому полягають особливості трудового договору в умовах спрощеного регулювання?
5. Який загальний порядок укладення трудового договору?
6. Які особливості укладення контракту як форми трудового договору?
7. Які юридичні гарантії передбачені при укладенні трудового договору?
8. Чим переведення відрізняється від переміщення?
9. У чому полягає зміна істотних умов праці?
10. Назвіть підстави припинення трудового договору за ст. 36 КЗпП України.
11. Які є додаткові підстави припинення трудового договору.
12. У яких випадках виплачується вихідна допомога?

Тема 6. Правове регулювання робочого часу та часу відпочинку

1. Поняття та правове регулювання робочого часу.
2. Види робочого часу. Відмінності скороченого робочого часу від неповного робочого часу.
3. Тривалість робочого дня.
4. Особливості використання праці працівників у нічний час, вихідні, святкові та неробочі дні.
5. Надурочні роботи і порядок залучення до них.
6. Режим та облік робочого часу і порядок їх встановлення.
7. Надомна робота та дистанційна робота.
8. Поняття та правове регулювання часу відпочинку.
9. Види часу відпочинку.
10. Поняття та види відпусток.

Контрольні запитання

для перевірки досягнення результатів навчання

1. Які види робочого часу передбачені законодавством?
2. Чим скорочений робочий час відрізняється від неповного?
3. Яка нормальна тривалість робочого дня?
4. Які особливості використання праці у нічний час?
5. Що таке надурочні роботи та які обмеження щодо їх застосування?
6. Як здійснюється облік робочого часу?
7. Яке правове регулювання надомної та дистанційної роботи.
8. Дайте визначення відпусток та назвіть їх основні види.

Тема 7. Оплата праці та її нормування

1. Поняття та структура заробітної плати, її відмінності від винагород за цивільно-правовими договорами.
2. Сфери регулювання оплати праці.
3. Форми, строки, періодичність і місце виплати заробітної плати.
4. Системи оплати праці: поняття та види.
5. Тарифна система оплати праці та її елементи.
6. Погодинна, відрядна або інші системи оплати праці, їх різновиди.
7. Надбавки і доплати.
8. Оплата праці при відхиленнях від встановлених нормальних умов праці.
9. Гарантійні та компенсаційні виплати.

Контрольні запитання

для перевірки досягнення результатів навчання

1. Що таке заробітна плата та яка її структура?

2. У чому полягає відмінність заробітної плати від винагород за цивільно-правовими договорами?
3. Які сфери регулювання оплати праці існують?
4. Які форми та строки виплати заробітної плати?
5. Що таке системи оплати праці та які їх види?
6. У чому полягають особливості погодинної та відрядної систем оплати праці?
7. Що таке надбавки і доплати?
8. Як здійснюється оплата праці при відхиленнях від нормальних умов?
9. Які є гарантійні та компенсаційні виплати?

Тема 8. Дисципліна праці та дисциплінарна відповідальність працівників. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору

1. Поняття, значення та правове регулювання дисципліни праці.
2. Методи забезпечення дисципліни праці.
3. Внутрішній трудовий розпорядок: поняття та правове регулювання.
4. Заохочення: поняття, підстави, види, порядок застосування.
5. Дисциплінарна відповідальність працівників: поняття, підстави, види.
6. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору: поняття, ознаки, відмінності від цивільно-правової відповідальності.
7. Підстава та умови матеріальної відповідальності працівників.
8. Види матеріальної відповідальності працівників.
9. Визначення розміру шкоди, яка підлягає відшкодуванню працівником. Порядок відшкодування шкоди, заподіяної працівником.
10. Підстави та умови матеріальної відповідальності роботодавця за шкоду, заподіяну працівникові.
11. Випадки матеріальної відповідальності роботодавця за шкоду, заподіяну працівникові.

Контрольні запитання

для перевірки досягнення результатів навчання

1. Які методи забезпечення дисципліни праці передбачені законодавством?
2. Яке правове значення внутрішнього трудового розпорядку?
3. Що таке заохочення та які їх види?
4. Які види дисциплінарних стягнень застосовуються до працівників?
5. Чим матеріальна відповідальність у трудовому праві відрізняється від цивільно-правової?

6. Як визначається розмір шкоди та порядок її відшкодування?
7. Які є підстави та випадки матеріальної відповідальності роботодавця перед працівником?

Тема 9. Індивідуальні трудові спори

1. Поняття, види і причини виникнення трудових спорів. Органи, що розглядають трудові спори.
2. Поняття, види підвідомчості індивідуальних трудових спорів. Комісії по трудових спорах (КТС), їх організація і компетенція. Порядок і строки розгляду індивідуальних трудових спорів у КТС.
3. Розгляд індивідуальних трудових спорів у суді. Трудові спори, що безпосередньо розглядаються судом.
4. Вирішення індивідуальних спорів шляхом медіації.
5. Строки звернення до суду за вирішенням трудових спорів. Врегулювання трудових спорів шляхом медіації. Спеціалізована трудова юстиція: досвід зарубіжних країн.

Контрольні запитання

для перевірки досягнення результатів навчання

1. Які органи розглядають індивідуальні трудові спори?
2. Який правовий статус комісій по трудових спорах?
3. Які трудові спори безпосередньо розглядаються судами?
4. Які строки звернення до суду у трудових спорах?
5. У чому полягає медіація як спосіб вирішення трудових спорів?
6. Що таке спеціалізована трудова юстиція та який зарубіжний досвід її функціонування?

Тема 10. Правові основи соціального діалогу в сфері праці.

1. Становлення і розвиток соціального діалогу у сфері праці в Україні.
2. Законодавство України про соціальний діалог.
3. Поняття соціального діалогу у сфері праці.
4. Основні принципи соціального діалогу у сфері праці.
5. Рівні та сторони соціального діалогу у сфері праці.
6. Організаційно-правові форми соціального діалогу у сфері праці.
7. Формування і функціонування органів соціального діалогу у сфері праці.

Контрольні запитання

для перевірки досягнення результатів навчання

1. Як відбувалося становлення соціального діалогу у сфері праці в Україні?

2. Які нормативно-правові акти регулюють соціальний діалог?
3. Які основні принципи соціального діалогу?
4. Назвіть рівні та сторони соціального діалогу.
5. Які організаційно-правові форми соціального діалогу існують?
6. Як формуються та функціонують органи соціального діалогу?

Тема 11. Колективні трудові спори та порядок їх вирішення.

1. Поняття, види, причини виникнення колективних трудових спорів (конфліктів).
2. Примирно-посередницька процедура вирішення колективних трудових спорів (конфліктів): поняття та етапи. Медіація.
3. Примирна комісія: порядок утворення та повноваження. Порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів) примирною комісією, за участю незалежного посередника.
4. Трудовий арбітраж: порядок утворення та повноваження. Вирішення колективного трудового спору (конфлікту) трудовим арбітражем.
5. Участь Національної служби посередництва і примирення у вирішенні колективних трудових спорів (конфліктів).
6. Страйк як крайній засіб вирішення колективного трудового спору (конфлікту).

Контрольні запитання

для перевірки досягнення результатів навчання

1. Які види колективних трудових спорів існують?
2. У чому полягає примирно-посередницька процедура вирішення колективних трудових спорів?
3. Які етапи примирної процедури?
4. Який порядок утворення та повноваження примирної комісії?
5. Яке значення має Національна служба посередництва і примирення?
6. Які обмеження встановлені щодо реалізації права на страйк?

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Становлення і розвиток трудового права як галузі права.
2. Поняття та особливості методу трудового права.
3. Система трудового законодавства.
4. Відмежування трудового права від суміжних галузей права.
5. Основні тенденції розвитку сучасного трудового права.
6. Поняття, види, особливості джерел трудового права.
7. Загальне та спеціальне трудове законодавство.
8. Єдність і диференціація правового регулювання трудових відносин.
9. Поняття, види та ознаки індивідуальних трудових правовідносин.
10. Трудова правосуб'єктність працівника: виникнення, зміст і припинення, випадки обмеження.
11. Роботодавець як суб'єкт індивідуальних трудових правовідносин. Ознаки трудової правосуб'єктності роботодавця.
12. Державні гарантії (загальні та додаткові) у сфері зайнятості населення.
13. Державна служба зайнятості: структура та основні завдання
14. Правовий статус безробітного. Поняття підходящої роботи
15. Поняття та значення трудового договору. Відмінності трудового договору від суміжних цивільно- правових договорів (підряду, надання послуг).
16. Сторони трудового договору. Зміст та форма трудового договору.
17. Трудовий договір в умовах спрощеного регулювання трудових відносин.
18. Загальний порядок укладення трудового договору.
19. Контракт як особлива форма трудового договору.
20. Трудовий договір з нефіксованим робочим часом.
21. Трудовий договір про роботу за сумісництвом.
22. Трудовий договір про дистанційну роботу.
23. Юридичні гарантії при укладенні трудового договору.
24. Поняття та види переведень на іншу роботу. Порядок переведення на іншу роботу.
25. Переміщення на інше робоче місце та його відмінності від переведення.
26. Зміна істотних умов праці.
27. Відсторонення працівника від роботи.
28. Підстави припинення трудового договору, передбачені ст. 36 КЗпП України.
29. Розірвання трудового договору з ініціативи працівника (ст. ст. 38, 39 КЗпП України).
30. Додаткові підстави розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця з окремими категоріями працівників за певних умов (ст. 41 КЗпП України).

31. Порядок звільнення і проведення розрахунку. Вихідна допомога.
32. Режим та облік робочого часу і порядок їх встановлення.
33. Поняття та правове регулювання часу відпочинку.
34. Види часу відпочинку.
35. Сфери регулювання оплати праці.
36. Форми, строки, періодичність і місце виплати заробітної плати.
37. Системи оплати праці.
38. Поняття, значення та правове регулювання дисципліни праці.
39. Внутрішній трудовий розпорядок: поняття та правове регулювання.
40. Заохочення: поняття, підстави, види, порядок застосування.
41. Дисциплінарна відповідальність працівників: поняття, підстави, види.
42. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору: поняття, ознаки, відмінності від цивільно- правової відповідальності.
43. Підстава та умови матеріальної відповідальності працівників.
44. Види матеріальної відповідальності працівників.
45. Визначення розміру шкоди, яка підлягає відшкодуванню працівником. Порядок відшкодування шкоди, заподіяної працівником.
46. Підстава, умови і випадки матеріальної відповідальності роботодавця за шкоду, заподіяну працівникові.
47. Поняття, види і причини виникнення трудових спорів.
48. Органи, що розглядають трудові спори. Поняття, види підвідомчості індивідуальних трудових спорів.
49. Розгляд індивідуальних трудових спорів у суді. Трудові спори, що безпосередньо розглядаються судом.
50. Строки звернення до суду за вирішенням трудових спорів.
51. Поновлення на роботі, зміна формулювання причин звільнення, оформлення трудових відносин з працівником, який виконував роботу без укладення трудового договору, та встановлення періоду такої роботи.
52. Організаційно- правові форми соціального діалогу у сфері праці.
53. Поняття, колективних трудових спорів (конфліктів).
54. Примирна процедура вирішення колективних трудових спорів (конфліктів).
55. Трудовий арбітраж. Порядок вирішення колективного трудового спору арбітражем.
56. Національна служба посередництва і примирення: завдання та повноваження.
57. Медіація як спосіб захисту трудових прав і законних інтересів працівників.

7. КРИТЕРІЇ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Перевірка знань і присвоєння балів відбувається на практичному занятті.

Засоби діагностики успішності навчання:

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовуються такі засоби діагностики успішності навчання:

- поточний контроль (оцінювання усних і письмових відповідей під час практичних занять, написання контрольних робіт та поточне тестування після вивчення кожного змістового модуля);

- контроль за самостійною роботою (виконання завдань до практичних занять, захист рефератів за обраною темою, презентація наукових досліджень тощо);

- підготовка навчально-дослідних завдань (ІНДЗ) на запропоновану тему;

- отримання сертифікату про проходження майстер класу з неформальної освіти на спеціальність.

Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінювання.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти з дисципліни «Трудове право» оцінюється згідно з Критеріями оцінювання знань і вмінь студентів Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського за такими рівнями і критеріями:

Оцінка за шкалами ЄКТС, стобаловою, розширеною	Критерії оцінювання	Рівень досягнень здобувача
<p style="text-align: center;">А 90-100 балів ВІДМІННО</p>	<p>Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні; комплексом знань та вмінь, який характеризується системністю. Застосування знань здійснюється на основі самостійного цілеутворення, побудови власних програм діяльності.</p> <p>Здобувач проявляє нешаблонність мислення у виборі і використанні елементів комплексу знань, здатний самостійно і творчо використовувати набуті уміння відповідно до варіативних ситуацій навчання.</p> <p>Здобувач спроможний самостійно формулювати узагальнення та висновки, нові задачі, розв'язувати нестандартні задачі, ситуації. Навчально-пізнавальна активність обумовлена пізнавальними інтересами, мотивами саморозвитку і професійного становлення.</p> <p>Здобувач проявляє інтерес до актуальних проблем відповідного освітнього компонента, може під керівництвом викладача вибрати предмет наукового дослідження, проводити самостійну науково-дослідну роботу.</p>	ВИСОКИЙ
<p style="text-align: center;">В 80-89 балів ДУЖЕ ДОБРЕ</p>	<p>Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні.</p> <p>Здобувач володіє комплексом знань та вмінь, який є частково-впорядкованим. У процесі застосування знань студент спроможний вибрати необхідний елемент комплексу знань та вмінь.</p> <p>Застосування знань та вмінь здійснюється як у стандартних ситуаціях, так і при незначних варіаціях умов на основі використання загальних рекомендацій. Відбувається перенесення сформованих умінь або їх комплексів на розв'язування незнайомих задач, ситуацій.</p> <p>Навчально-пізнавальна активність стимулюється пізнавальними інтересами, продукт діяльності оцінюється як професійно значущий.</p>	

<p>С 75-79 балів ДОБРЕ</p>	<p>Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на підвищеному рівні, може усвідомлено застосовувати знання та вміння для висвітлення суті питання. Комплекс знань частково-структурований. Знання застосовуються переважно у знайомих ситуаціях.</p> <p>Здобувач усвідомлює особливості навчальних задач, ситуацій тощо. Пошук способів їх розв'язання здійснюється за зразком.</p> <p>Здобувач спроможний аргументувати застосування певної методичної дії у ході розв'язування задач, ситуацій тощо.</p> <p>Навчально-пізнавальна активність стимулюється мотивами професійного становлення і пізнавальними інтересами.</p>	<p>ДОСТАТНІЙ</p>
<p>Д 60-74 балів ЗАДОВІЛЬН О</p>	<p>Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на середньому рівні, може проілюструвати власними прикладами відповідь на питання, частково усвідомлює специфіку навчальних та прикладних задач, ситуацій тощо, має знання про способи розв'язування типових задач, ситуацій тощо. Однак процес самостійного розв'язування задач, ситуацій тощо потребує опори на зразок.</p> <p>Навчально-пізнавальна активність здобувача є ситуативно-евристичною. Домінують мотиви обов'язку та особистого успіху. Використання засобів саморозвитку та самопізнання відбувається не усвідомлено.</p>	<p>ЗАДОВІЛЬНИЙ</p>
<p>Е 50-59 балів ДОСТАТНЬО</p>	<p>Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компоненту на середньому рівні. Має уявлення про специфіку навчальних та прикладних задач, ситуацій тощо. Виконання дій при роз'ясненні задач, ситуацій частково усвідомлюється, здійснюється частково правильно.</p>	<p>НИЗЬКИЙ</p>
<p>Fx 35-49 балів НЕЗАДОВІЛ ЬНО</p>	<p>Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст основних розділів. Виконання окремих дій відбувається не усвідомлено, однак переважно правильно, навчально-пізнавальна активність мотивується ситуативно-прагматичним інтересом.</p>	<p>НЕЗАДОВІЛЬНИЙ</p>

F 0-34 балів НЕПРИЙНЯТ O	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст окремих розділів. Виконання окремих методичних дій відбувається несвідомо, у більшості неправильно, навчально-пізнавальна активність проявляється лише у ситуаціях зовнішнього примусу.	
---	---	--

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

ДЛЯ ЗАЛІКУ

Поточний контроль та самостійна робота														Підсумковий контроль	Загальна кількість		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	Тестування	ІНДЗ	залік				
ауд	сп	ауд	сп	ауд	сп	ауд	сп	ауд	сп	ауд	сп	ауд	сп				
4	1	4	1	4	1	4	1	4	1	4	1	4	1	10	15	20	100

Шкала оцінювання: сто балова, ECTS, розширена

Сума балів за всі види освітньої діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за розширеною шкалою
		<i>Для екзамену, заліку, курсової роботи, практики</i>
90-100	A	ВІДМІННО
80-89	B	ДУЖЕ ДОБРЕ
75-79	C	ДОБРЕ
60-74	D	ЗАДОВІЛЬНО
50-59	E	ДОСТАТНЬО

35-49	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО З МОЖЛИВІСТЮ ПОВТОРНОГО СКЛАДАННЯ
1-34	F	НЕПРИЙНЯТНО З ОБОВ'ЯЗКОВИМ ПОВТОРНИМ ВИВЧЕННЯМ ДИСЦИПЛІНИ

ПРИМІТКА:

1. На підсумковий (семестровий) контроль (залік/екзамен) – рішенням кафедри відводиться від 20 до 30 балів ЄКТС.
 2. Поточний контроль проводиться на усіх видах аудиторних занять (лекції, практичні, індивідуальні, лабораторні заняття), а також оцінюється самостійна робота, зокрема й індивідуальні завдання, з кожної теми. Поточний контроль на усіх видах аудиторних занять реалізується у формах: усного і письмового опитування, захисту лабораторних робіт, виступів на практичних заняттях, підготовка та демонстрація презентацій тощо, проведення контрольних робіт, колоквиумів на ін. Поточний контроль виконання самостійної роботи, зокрема й індивідуальних завдань, здійснюється за усіма темами. Форми здійснення поточного контролю та кількість балів за кожну форму визначаються та затверджуються на засіданні кафедри.
- Приклад заповнення таблиці розподілу балів, які отримують здобувачі в процесі вивчення навчальної дисципліни з видом підсумкового контролю «ЗАЛІК».

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

9.1. Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> (дата звернення: 01.06.2025)
2. Кодекс законів про працю України від 10 грудня 1971 року. №322-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text> (дата звернення: 01.06.2025)
3. Про охорону праці: Закон України від 14 жовтня 1992 р. №2694- XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text> (дата звернення: 01.06.2025)
4. Про відпустки: Закон України від 15 листопада 1996 р. №504/96-ВР. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504/96-вр#Text> (дата звернення: 01.06.2025)
5. Про оплату праці: Закон України від 24 березня 1995 р. №108/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-вр#Text> (дата звернення: 01.06.2025)
6. Про соціальний діалог в Україні: Закон України від 23 грудня 2010 р. №2852-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2862-17#Text> (дата звернення: 01.06.2025)
7. Про колективні договори і угоди: Закон України від 01 липня 1993 р. №3356-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3356-12#Text> - втрата чинності, відбудеться пізніше, підстава 2937-IX. (дата звернення: 01.06.2025)
8. Про колективні угоди та договори: Закон України від 23 лютого 2023 р. №2937-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2937-20#Text> – набір чинності, відбудеться пізніше (набрання чинності окремими положеннями)
9. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності: Закон України від 15 вересня 1999 р. №1045-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1045-14#Text> (дата звернення: 01.06.2025)
10. Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності: Закон України від 22 червня 2012 р. №5026-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5026-17#Text> (дата звернення: 01.06.2025)
11. Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів): Закон України від 03 березня 1998 р. №137/98-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/137/98-вр#Text> (дата звернення: 01.06.2025)
12. Про зайнятість населення: Закон України від 5 липня 2012 р. №5067-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17#Text> (дата звернення: 01.06.2025)

- 01.06.2025)
13. Про державну службу: Закон України від 10 грудня 2015 р. № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19> (дата звернення: 01.06.2025)
 14. Про статус народного депутата: Закон України від 17 листопада 1992 р. №2790-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2790-12#Text> (дата звернення: 01.06.2025)
 15. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 07 червня 2001 р. № 2493-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14> (дата звернення: 01.06.2025)
 16. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 р. №1402-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text> (дата звернення: 01.06.2025)
 17. Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану: Закон України від 15 березня 2022 р. №2136-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-20#Text> (дата звернення: 01.06.2025)
 18. Про внесення змін до деяких законів України щодо функціонування сфер зайнятості та загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття під час дії воєнного стану: Закон України від 21 квітня 2022 р. №2220-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2220-20#Text> (дата звернення: 01.06.2025)
 19. Про дерадянізацію законодавства України: Закон України від 21 квітня 2022 р. №2215-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2215-20#Text> (дата звернення: 01.06.2025)
 20. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту трудових прав працівників: Закон України від 12 травня 2022 р. №2253-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2253-20#Text> (дата звернення: 01.06.2025)
 21. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації трудових відносин: Закон України від 01 липня 2022 р. №2352-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2352-20#Text> (дата звернення: 01.06.2025)
 22. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання трудових відносин з нефіксованим робочим часом: Закон України від 18 липня 2022 р. №2421-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2421-20#Text> (дата звернення: 01.06.2025)
 23. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення регулювання трудових відносин у сфері малого і середнього підприємництва та зменшення адміністративного навантаження на

- підприємницьку діяльність: Закон України від 19 липня 2022 р. №2434-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2434-20#Text> (дата звернення: 01.06.2025)
24. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання та протидії мобінгу (цькуванню): Закон України від 16 листопада 2023 р. №2759-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2759-20#Text> (дата звернення: 01.06.2025)
25. Про внесення змін до статті 73 Кодексу законів про працю України: Закон України від 14 липня 2023 року №3258-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3258-20#Text> (дата звернення: 01.06.2025).

9.2. Основна

1. Трудове право України: підручник /за ред. проф. О. М. Ярошенка; за підтримки координатора проектів ОБСЄ в Україні. Харків, 2022. 376 с. <https://www.osce.org/files/f/documents/d/7/521578.pdf> (дата звернення: 01.06.2025).
2. Бутинська Р. Я., Мокрицька Н. П. Трудове право України: навчальний посібник. Львів: Галицька видавнича спілка. 2022. 312 с.
3. Чанишева Г., Наньєва М. Трудове право: навчальний посібник. Одеса: Фенікс, 2024. 294 с.
4. Венедіктов С. В. Трудове право України: підручник. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ: Діа, 2024. 228 с.
5. Методичні рекомендації щодо написання і оформлення індивідуального навчально-дослідного завдання (ІНДЗ). Метод.рекомєнд. / В.В. Кононенко, М.В. Дзевелюк, І.В. Зубар. Вінниця. 2024. 24 с.
6. Назарчук О.М. Трудове право: навчальний посібник. Київ: КНЕУ. 2025. 230 с. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/4268e889-54b7-4bec-a871-c79ae61770c0/content> (дата звернення: 01.06.2025).
7. Чернега В.М. Трудове право та правові форми врегулювання трудових спорів (національне, міжнародне, зарубіжне, порівняльне): підручник. Ліра-К. 2025. 568 с.

9.3. Додаткова

1. Чанишева Г. І. Колективний договір. *Велика українська енциклопедія*. Київ: Видавництво Людмила. 2020. С. 297–302.
2. Чанишева Г. І. Нові тенденції розвитку трудового права в цифрову епоху. *Сучасний стан забезпечення трудових прав і прав у сфері соціального забезпечення та перспективи його поліпшення*: матеріали ІХ Всеукраїнської науково-практичної конференції 4 червня 2021 р. Х.:

- Харьків. нац. ун-т внутр. справ, 2021. С. 74–78.
3. Мельничук О.Ф. Право на відключення (right to disconnect) в трудовому законодавстві України та зарубіжних країн. *Забезпечення прав людини: національний та міжнародний виміри*: матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції 10 грудня 2021 року. Вінниця. 2021. С.87-92.
 4. Золотухіна, Л., Братішко, Н. Трудові правовідносини як основа предмета трудового права. *Молодий вчений*. 2021. Вип.6 (94), С. 55-59.
 5. Маркін, А. О., Тимченко, Л. М. Правовий статус та трудова правосуб'єктність в науці трудового права. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Право*, 2021. Вип. 65. С. 176-179.
 6. Гришина Ю.М., Чанишева Г. І. Основні тенденції розвитку трудового права в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Право*. 2022. Вип. 71. С. 376–381.
 7. Газдун, М. І., Грабар, Н. М. Реалізація права на працю в умовах воєнного стану. *Актуальні проблеми приватного права в умовах євроінтеграційних процесів в Україні*, Львів. 2022. С.149-152. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/5085/1/Збірник%20ЦПД%20і%20ГПД.2022.pdf#page=149> (дата звернення: 01.06.2025).
 8. Бранц, Б., Дербург, Г., та ін. Підходи до розуміння способів захисту трудових прав в контексті окремих концепцій суб'єктивного права. *Правові новели*. 2022. Вип. 23. С. 23-28.
 9. Мельничук О., Мельничук М., Павліченко І. Правове регулювання та особливості застосування дистанційної роботи в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2022. Вип. 70. С.242-247.
 - 10.Циганчук І. І. Роль Верховного Суду у здійсненні захисту прав працівників при розгляді трудових спорів. *Ірпінський юридичний часопис*. 2023. №3 (12). С. 352–363.
 - 11.Шумило М. М. Індивідуальні трудові спори та медіація: тривалий шлях від теорії до реалізації на практиці. *Правове забезпечення соціальної сфери*: матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф. 28 квітня 2023 р. Нац. ун-т «Одеська юрид. академія». Одеса, Фенікс, 2023. С. 22–27. URL: <https://hdl.handle.net/11300/25640>. (дата звернення: 01.06.2025).
 - 12.Чанишева Г. І. Щодо досудового та позасудового порядків вирішення колективних трудових спорів. *Правове забезпечення соціальної сфери*: матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф. 28 квітня 2023 р. Нац. ун-т «Одеська юрид. академія». Одеса, Фенікс, 2023. С. 14–17. URL: <https://hdl.handle.net/11300/25640> (дата звернення: 01.06.2025).
 - 13.Чанишева Г. І. Щодо підвідомчості суду окремих видів колективних трудових спорів (конфліктів). *Наукова та педагогічна спадщина професора Ю. Є. Полянського*: зб. мат. круглого столу 17 лютого 2023

- р. Одеса, 2023. С. 83–86.
14. Чанишева Г. І. Щодо судового порядку вирішення колективних трудових спорів (конфліктів). *Juris Europensis Scientia*. 2023. Вип. 1. С. 56–64. URL: http://jes.nuoua.od.ua/archive/1_2023/10.pdf. (дата звернення: 01.06.2025).
 15. Цуварев, О. Ф. Функції трудового права: поняття та класифікація. *Збірник наукових праць ХНПУ імені ГС Сковороди*. 2023. Сер. Право, (37), С. 77-85.
 16. Курепін, В. М. Забезпечення трудових прав в умовах воєнного стану. *Актуальні проблеми сучасної науки в дослідженнях молодих учених, курсантів та студентів: тези доп. Всеукр.наук.-практ. конф. 17 травн. 2023 р. МВС України, Харків. нац. ун-т внут. справ, Наук. парк «Наука та безпека»*. Вінниця: ХНУВС 2023. С. 316-319.
 17. Мидель, А. М. До питання відновлювальних способів захисту трудових прав. *Київський часопис права*. 2023. № 3. С. 69-75.
 18. Мельничук М.О., Мартинюк А.В. Дисциплінарна відповідальність працівників як засіб забезпечення трудової дисципліни. *Забезпечення прав людини: національний і міжнародний виміри: II Всеукраїнська науково-практична конференція 09 грудня 2022 року*, 2023. С.197-200.
 19. Бориченко К.В., Гетьманцева Н.Д., Мельничук О.Ф. та ін. Сутність форм захисту соціальних прав військовослужбовців в Україні. *Юридичний вісник*. 2023. Вип. 6 (53). С. 57-61.
 20. Хортюк, Н. В. Поняття та особливості військовослужбовців як суб'єктів трудового права. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2023. Вип. 5. С. 70-75
 21. Ващенко, Д. О., Нк–Дулгерова, О. М. Історія становлення трудового права в Україні. *Правовий дискурс*. С. 85-86.
 22. Цуварев, О. Ф. Генеза соціальної функції трудового права. *Збірник наукових праць ХНПУ імені ГС Сковороди Сер. Право*. 2024. (38). С. 138-145.
 23. Логінова, М. В. Особливості договору як форми захисту трудових прав. *Концептуальні шляхи розвитку науки та освіти: матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції 29-30 травня 2024 р. Львів: Львівський науковий форум*. 2024. 390 с.
 24. Бойко, А. С., Коссак, О. О., Ворончак, Н. В. Щодо впливу глобалізаційних процесів на трудові права громадян. *Scientific notes of Lviv University of Business and Law*, Вип.(41), 2024. С. 253-257.

- 25.Сиволобова, Є. Л., & Профончик, А. Е. Про розвиток системи трудового права в Україні. *Scientific notes of Lviv University of Business and Law*, 2024. Вип.(41), С.247-252.
- 26.Князькова, Л. М. Співвідношення трудового та цивільно-правового договору: проблеми відмежування. *Серія: Право*, Вип. (28). 2024. С. 68-78.
- 27.Галько, В. М. Поняття і види суб'єктів трудового права та їх правового статусу. *Академічні візії*. 2024. Вип. (31). URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/1116/986> (дата звернення: 01.06.2025).
- 28.Кондратьєва, А. О. Сучасні тенденції та проблеми правового регулювання трудового права. *Актуальні проблеми забезпечення верховенства права в правоохоронній діяльності: матеріали науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти, аспірантів та молодих учених*: Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2024. 158 с.
- 29.Павловська, Л. В. Реалізація права на працю через визначення трудової функції працівника. *Право і суспільство*, 2024. Вип. (3). С. 157-161.
- 30.Іванів, О. Т., Гуков–Кушнір, А. Є. Аналіз окремих питань, щодо проблематики та викликів трудового права у кризових умовах. *Scientific notes of Lviv University of Business and Law*, 2024. Вип. (41). С. 240-246.
- 31.Перепічай, І. В., Ждан, М. Д. Значення принципів трудового права в контексті правотворчості, правозастосування та юридичної аргументації. *Збірник наукових праць ХНПУ імені ГС Сковороди Сер. Право*, 2024. Вип. (40). С. 27-34.
- 32.Кметь, Т. О. Основні аспекти матеріальної відповідальності працівника за трудовим правом та майнової за цивільно-правовим законодавством. *Scientific notes of Lviv University of Business and Law*, 2024. Вип. (40). С. 60-64.
- 33.Melnychuk Olha, Melnychuk Oleh A., Polishchuk Anna S., Ishchuk Andrii M. Transformation Of Legal Regulation Of Labor in Ukraine In The Context Of The Experience Of Foreign Countries Under Covid-19 Conditions. *ECS Transactions*. 2022. Volume 107. Number 1. Pp.18215-18226 (Scopus).
34. Melnychuk O., Opolska N., Ostapenko O., Lapshyn S., Ishchuk A. Utilising mediation for conflict resolution: Insights and future directions. *Salud, Ciencia y Tecnología - Serie de Conferencias*. 2024; 3:1143. (Scopus). <https://doi.org/10.56294/sctconf20241143>

35. Скидан, В. Л. Оцінка етичних аспектів медіації в контексті трудового права та прав людини. 2024. URL: <https://repo.btu.kharkiv.ua/server/api/core/bitstreams/691b90bd-2dee-462f-9968-2ac00a710905/content> (дата звернення: 01.06.2025).
36. Пискун, Л. В. Керівник юридичної особи як спеціальний суб'єкт трудового права: особливості правового статусу. Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції 27 червня 2024 р. Київський університет права Національної академії наук України. 2024. URL: https://dspace.nadpsu.edu.ua/bitstream/123456789/4741/1/Zbirnyk-materialiv-konferentsii_27-06-2024_KUP.pdf#page=114 (дата звернення: 01.06.2025).
37. Киян В. Я. Окремі питання щодо правового статусу судді як спеціального суб'єкта трудового права. *Збірник наукових праць ХНПУ імені ГС Сковороди "Право"*, 2025. Вип. (41). С. 210-216.
38. Харитонович А.В., Дзевелюк М.В. Особливості модернізації трудового законодавства України. *Розбудова доброчесності та комплаєнсу в Україні: виклики і перспективи євроінтеграції*: Всеукраїнська конференція з міжнародною участю 27 березня 2025 р. Вінниця. 2025. С. 280-282
39. Москаленко, О. В. Соціальна функція трудового права в контексті забезпечення гідної праці під час євроінтеграційних змін. *Збірник наукових праць ХНПУ імені ГС Сковороди Сер. Право*. 2025. Вип.(41). С. 192-203.
40. Пашко, А. М., Лотицька, А. І., Шершень, Д. О. Основні тенденції розвитку трудового права в умовах воєнного стану. *Scientific notes of Lviv University of Business and Law*, 2025. Вип.(44). С. 536-542.
41. Панаско, Ю. І. Принцип справедливості в трудовому праві: поняття та характеристика. *Збірник наукових праць ХНПУ імені ГС Сковороди Сер. Право*. 2025. Вип. (41). С. 374-382.
42. Гоцман, Б. І., Бек, У. П. Форма та зміст трудового договору, проблеми правового регулювання в Україні. *Scientific notes of Lviv University of Business and Law*, 2025. Вип. (45). С. 145-150.
43. Гребенар, О. В. Захист трудових прав за законодавством деяких країн Європейського Союзу та України: порівняльний аспект. *Актуальні проблеми права: теорія і практика*. 2025. Вип. (49). С. 63-75.

44. Синчук, С. М. Робочий час працівника як умова трудового договору. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. Вип. 1(3). С. 541-545
45. Єрофеєнко Л. В. Адаптація трудового законодавства України до європейських стандартів щодо захисту прав працівників. *Наукові перспективи*. 2025. Вип. № 5(59). С. 1127-1140.
46. Кузнецова, М. Ю. Штучний інтелект в трудових відносинах: проблеми та виклики правового регулювання. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. Вип. 1(3). С. 520-524.
47. Севост'янова, К. А. Правове регулювання трудових прав працівників в сучасних умовах: крізь призму концепцій гідної праці та сталого розвитку. *Актуальні проблеми права: теорія і практика*. 2025. Вип. (49). С. 241-260.
48. Мельничук О.Ф. Забезпечення соціальних прав в умовах війни: завдання для органів публічної влади. Національні інтереси України: науково-практичний журнал. 2025. № 7(12). С. 377-385. [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-7\(12\)-377-385](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-7(12)-377-385)
49. Мельничук О.Ф. Трудова медіація: поняття, особливості та напрями розвитку. *Успіхи і досягнення у науці (Серія «Право»)*. 2025. 10 (20). С. 174-183 [https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-10\(20\)-174-183](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-10(20)-174-183)
50. Черних, А. Ю., Валецька, О. В. Правова природа гіг-контракту: цивільно-правові та трудові елементи, проблематика і перспективи. *Взаємодія норм міжнародного і національного права крізь призму процесів глобалізації та інтеграції*: всеукраїнської науково-практичної конференції 15 квітня 2025 року, С. 253-260.
51. Дзевелюк М.В. Медіація як інструмент модернізації системи органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні. *Наукові перспективи*. Вип. № 6(60) 2025. С. 111-122
52. М.В. Дзевелюк, Є.А. Тимошенко. Штучний інтелект та електронне урядування: нові горизонти публічного управління. *Актуальні проблеми держави і права*. Вип. 107. С. 104-111 DOI <https://doi.org/10.32782/apdp.v107.2025.13>
53. Павліченко, І. М. Трансформація трудового права України в умовах розвитку дистанційної зайнятості та цифрових платформ. *Український політико-правовий дискурс*. 2025. Вип. (9). URL: <https://ppdnz.com.ua/index.php/home/article/view/197/122> (дата звернення: 01.06.2025).

9. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <http://zakon4.rada.gov.ua> – офіційний сайт Верховної Ради України.
2. <http://www.president.gov.ua> – офіційний сайт Президента України.
3. <http://www.kmu.gov.ua> – офіційний сайт Кабінету Міністрів України.
4. <http://www.ombudsman.gov.ua/> - офіційний сайт Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.
5. <https://dcz.gov.ua> – Державна служба зайнятості.
6. <https://vin.dcz.gov.ua> – Вінницький обласний центр зайнятості.
7. <https://www.vin.gov.ua/oda/438-viddillennia-natsionalnoi-sluzhby-poserednytstva-i-prymyrennia-u-vinnytskii-oblasti> - Відділення Національної служби посередництва і примирення у Вінницькій області.
8. <http://www.nbu.gov.ua/> - Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського.
9. <http://dspace.onua.edu.ua/> - Репозитарій Національного університету «Одеська юридична академія»
10. <https://dspace.nlu.edu.ua/> - Репозитарій Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
11. https://library.vspu.edu.ua/inform/nauk_profil.htm#Д – Бібліотека Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.
12. <https://dspace.vspu.edu.ua/home> - Репозитарій Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

11. ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ

ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ:

11.1. Національні онлайн ресурси

https://www.coursera.org	Онлайн-курси з різних дисциплін. Coursera співпрацює з університетами багатьох країн світу для створення та представлення їхніх початкових курсів онлайн.
---	---

https://prometheus.org.ua	Український громадський проєкт масових відкритих онлайн-курсів.
https://eduhub.in.ua/	Освітній хаб України
http://pravoznavec.com.ua	Правознавець: Електронна бібліотека юридичної літератури
http://ed-era.com	EdEra - студія онлайн освіти

11.2. Міжнародні онлайн ресурси

http://www.refseek.com	RefSeek is a web search engine for students and researchers that aims to make academic information easily accessible to everyone.
http://worldcat.org	WorldCat.org is a great resource for locating unique, trustworthy materials that you often can't find anywhere except in a library.
http://link.springer.com	Global scientific portfolio, providing researchers in academia and scientific institutions with quality content through innovative information
http://pdfdrive.com	Search engine for PDF files.
http://base-search.net	BASE is one of the world's most voluminous search engines especially for academic web resources.

12. ДОТРИМАННЯ ВИМОГ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ.

Відповідно до Закону України «Про освіту» академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності,
- використання методики досліджень і джерела інформації.

Основні засади дотримання академічної доброчесності визначено у Положенні про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського <https://vspu.edu.ua/content/position/pol7.pdf>.